

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗП

ЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

АБОНАМЕНТЪ
църковни
др. за го
месец
да 50 ле
мо годи
вестник
което с
турката

2791
Тукъ, П. Св. Неделя
Богосл. ф-тетъ, Дар.

България: За всички абонати свещеници, учители, частни лица и лева (платими на два пжти); за 6 тими на единъ пжтъ); за 3 месе . За чужбина (абонаментътъ е са дплата)—250 лева. III. Само „Църковенъ амо „Духовна култура“—40 лв. Всичко, „Църковенъ вестникъ“ и при ира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“

Непомѣстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитѣ страници. Плащ се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитѣ обявления на църковнитѣ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитѣ — последнитѣ получаватъ 30% отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Обликъ и дейность на митрополита Климента Търновски. — † Видинский Неофитъ.
2. Християнска младежъ. — † Софийский Стефанъ.
3. Заслужена стогодишнина. — Ибр.
5. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
6. Изъ печата.
7. Писма и дописки.
7. Бележки и отзиви.
8. Официаленъ отдѣлъ.
9. Седмиченъ прегледъ на събитията.
10. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
11. Обявления.

† Видинский Неофитъ.

Обликъ и дейность на митрополитъ Климента Търновски.¹⁾

Чествува се, тукъ и всѣкжде изъ България, стогодишнината отъ рождението на блаженопочиналия Климента, митрополитъ Търновски. Отъ името на Църквата въздаваме честь, благодарствени и почитателна благодарности на тия, които взеха почина да се уреди това заслужено чествуване. По тоя случай, отъ името на върховната църковна управа ще кажемъ тукъ нѣколко думи изобщо за облика и дейността на тоя именитъ иерархъ.

Писателъ-драматургъ, държавникъ-родолюбецъ, архиерей-богословъ, сладкодуменъ ораторъ и невиненъ страдалецъ — така може за похвала да се нарече блаженопочиналиятъ и приснопамятенъ Климентъ Търновски, въ мирѣ Василъ Друмевъ. Още като ученикъ въ Одеската духовна семинария се проявява неговиятъ писателски талантъ, а въ Българската легия на Раковски изпъква неговото пламенито родолюбие. Въ семинарията той започва да пише и публикува статии въ сп. „Български книжици“. А съ публикуване

на повестъта му „Нещастна фамилия“ той се проявява като талантливъ белетристъ.

Борбата на поробения български народъ съ фернерската патриаршия, за възстановяване на своята родна Църква, е въ разгара си. Като ученикъ въ семинарията, Василъ Друмевъ внимателно следи и мжчително преживѣва перипетиитѣ на тая борба. А когато Патриаршията осжда на заточение двамата български владци — Илариона Макариополски и Авксентий Велешки — той изнася народната скръбъ въ стихотворението: *Я гледайте братя мили, що се върши тамъ на бръга, при нашата света църква въ Цариградъ-Фенеръ!* Съ това стихотворение, станало отпосле школна пѣсенъ, дълго време се разгаряше родолюбие въ сърдцата на училищната младежъ.

Завършилъ висшето си образование въ Киевската духовна академия, Василъ Друмевъ става учителъ въ Браила. Тукъ неговата писателска публицистична дейность се засилва. Дълбока и богата мисълъ, съ пламтяще родолюбие, блика въ публикуванитѣ му статии въ в. „Дунавска зора“. Въ Браила той е единъ отъ основателитѣ на българското „Книжовно дружество“, което отдавна се е развило вече въ *Българска Академия на наукитъ*. Въ Браила В. Друмевъ завършва и своята бележита драма „Иванку — убиецътъ на Асена“. Поставена на сцената, тая творба издигна автора ѝ като пръвъ български драматургъ.

Съ издадения султански ферманъ презъ февруарий 1870 година спорътъ ни съ Фернерската Патриаршия се приключи въ наша полза. Българскиятъ народъ придоби правото да възстанови своята автокефална Църква, начело съ единъ екзархъ. Веднага се започва нейното каноническо устройство. Но въ първия още моментъ се почувствува острата нужда отъ подготвени лица за висшата църковна иерархия. Тогава Църквата направи апелъ да привлече нѣкои отъ ония, които бѣха въ първитѣ редове на тогавашното наше просвѣтено общество.

Първиятъ пламенитъ родолюбецъ, който се отзова на църковния апелъ и който прие духовенъ санъ съ името *Иосифъ* — това бѣше *Лазаръ Иовчевъ* отъ гр. Калоферъ, завършилъ право въ Парижката сорбона. Той бѣше се проявилъ вече въ Цариградъ като голѣмъ юристъ, съ установенъ философски мирогледъ. Поминаваме въ тоя моментъ и за него съ нѣколко думи, защото по

¹⁾ Речъ, произнесена на 23 т. м. при чествуване въ столичния Народенъ театъръ стогодишнината отъ рождението на митрополитъ Климента Търновски.

онова време неговото встъпване въ духовенъ санъ бѣше събитие, което създаде голѣма радостъ на Църквата и народа. Сякашъ въ лицето на тоя младъ и интелигентенъ клирикъ се предчувствуваше утрешниятъ непоколебимъ стълбъ на Църквата и смѣлъ духовенъ вождь народенъ. Впрочемъ това предчувствие скоро се и осъществи. Като високопросвѣтенъ клирикъ, Иосифъ бързо минава степенитѣ на иерархията, става архимандритъ, секретарь на Екзархията, после е избранъ за Ловчански митрополитъ, а по сетне и за *Екзархъ Български*. Закрепиль здраво Екзаршеския престолъ въ столицата на султанитѣ, презъ течение на четири десетилѣтия, той наистина бѣше стълбъ на Църквата и здрава гранитна опора на поробенитѣ българи въ турската империя. Организираа ги въ църковни общини съ народни училища, чрезъ системна просвѣта, Екзархията вкорени дълбоко въ тѣхната душа *жива въра, нравствена мощь и народностно съзнание*. Турското робство за тѣхъ бѣше тежко и мъчително. Новитѣ поробители пъкъ, презъ последнитѣ две десетилѣтия, извършиха върху тѣхнитѣ чувства страшни жестокости и насилия. При все това, завчера, когато тѣ получиха свободата си, при окупацията, родната ни държавна власть намѣри у тѣхъ *едно здраво българско народностно съзнание*. А това е последица, преди всичко, отъ мъдростъта и по-раншнитѣ родолюбиви грижи на Църквата, ржководена отъ Екзархъ Иосифа.

Вториятъ, който по онова време се отзова на гласа на Църквата, за да ѝ посвети живота си и високитѣ си дарования, бѣше виновникътъ на днешното тържествено чествуване — *Климентъ Търновски*, тогава *Василь Друмевъ*. Съ висше образование, съ строго установенъ миросгледъ на богословъ-писателъ и съ пламенно чувство на родолюбие, той преклони глава и прие духовния санъ съ името *Климентъ*, а при ржкополагането му въ епископски чинъ бѣ му дадена титлата *Браницки*. И това бѣ голѣмо събитие, което създаде една необикновена радостъ за Църквата, клира и народа. Защото се почувствува, че съ тия двама достойни архиереи — Иосифа и Климента — българскиятъ епископатъ се издигна на голѣма висота и че висшата иерархия придоби своята пълнота и сила. И, наистина, въ тая иерархия сега бѣха представени: *църковността съ религиозната мистика, богословието и философията, каноническото и гражданското право, драмата и белетристиката, красноречието и науката, па дори и държавничеството съ политиката*.

Епископъ Климентъ Браницки започва своята църковно-обществена дейность като помощникъ на Доростолския и Червенски митрополитъ Григория, чиято епархийска областъ се простирала отъ Русе до Тулча. Тукъ епископъ Климентъ се проявява като кроткъ, но пламенитъ проповѣдникъ. Съ благъ характеръ, миловидна външность и сладкодумно наставничество той завладѣва всецѣло сърдцата на добруджанци. Въ неговото лице тѣ видѣли свѣтлия образъ на Христовия пастирь-апостолъ и напълно разбрали смисъла на дълголѣтната борба да се замѣнятъ чуждитѣ гръцки владии-наемници съ родни българи добри архипастири.

При това на епископъ Климента отсега се възлагатъ все нови и трудни поржчения. Него изпращатъ да открие и уреди Петропавловската

духовна семинария при Търново, на която посетне остава известно време и ректоръ. Като новооткрито духовно учебно заведение, на семинарията на първо време липсватъ преподаватели. Подражавайки на св. Климента Охридски, Климентъ Браницки запълня тая липса, като самъ преподава нѣколко дисциплини. Сщвремено нему се възлага да управлява голѣмата Търновска епархия; възлага му се да ржководи и помага за уредбата на дветѣ държавни — девическа и мъжка — гимназии въ Търново. Климентъ Браницки тукъ е въ своята стихия — всички тия поржчения той блестяще изпълнява.

Въ това време заседава Учредителното Народно Събрание. Веднага подиръ закриването му, то се конституира въ *Велико Народно Събрание*. Въ заседанията и на едното и на другото епископъ Климентъ е задълженъ да участвува. Редъ дохожда да се почне изборътъ за първи български князь. Тогава Климентъ произнася въ пленума на Събранието известната бележита речъ за достоинствата на кандидатитѣ за високия княжески владѣтелски постъ. Подиръ тая негова речъ Събранието единодушно избира за пръвъ български владѣтел князь *Александра Батенбергски*, близъкъ роднина и любимецъ на Царя-Освободителъ Александъръ II.

При тая блестяща църковно-обществена дейность Климентъ Браницки придобива голѣма популярность срѣдъ българското общество. Получиль висше богословско образование въ Русия, поддържайки връзки и писмена кореспонденция съ нѣкои руски обществени срѣди, той придобива известна популярность и въ Русия, особено пъкъ следъ като разговаря съ великия Царь Освободителъ, когато ходи съ изпратената отъ Великото Народно Събрание депутация да му благодари за освобождението на българския народъ. Тая негова популярность става причина той да се намѣси не само въ политиката, но и въ върховната държавна управа. Презъ есенъта на 1880 година той бива повиканъ да вземе *най-високия държавенъ постъ — Министъръ-председателъ и Министъръ на Народното Просвѣщение*. Макарь и при твърде неблагоприятни обстоятелства, той и на тоя постъ се прояви като голѣмъ политикъ, даровитъ и родолюбивъ държавникъ.

Враждебността и взаимната омраза на партиитѣ и партизанитѣ въ нестабилното и неукрепнато още младо княжество бѣха достигнали до една сждбонсна крайность. Разклатено бѣ, до известна степенъ, и довѣрието между князь Александра и рускитѣ генерали — български министри. Надеждата бѣ, че епископъ Климентъ, чрезъ своята популярность на всеуважаванъ и безпристрастенъ пастирь-родолюбецъ, като Министъръ-председателъ, ще възмогне да създаде и внесе едно примирие и разбирателство между озлобенитѣ партии, а сщвремено и да възстанови довѣрието между княза и генералитѣ. За съжаление, обаче, тая цель, въпрѣки усилията на Епископа Министъръ-председателъ, не е могла да се постигне напълно. Добриятъ резултатъ отъ неговото управление на държавата не бѣ достатъчно силно почувствуванъ. Но почувствувано бѣ това, че тоя високопросвѣтенъ духовникъ и съ чиста кристална съвѣсть държавникъ, безъ да е партизанинъ, си спечели доста завистници-врагове. А пъкъ впоследствие, когато той втори пжтъ за нѣколко дни става Министъръ-председателъ, чис-

лото на тия негови неприятели още повече нарастна.

Избранъ и канонически утвърденъ, епископъ Климентъ става *Търновски Митрополитъ*. Заелъ катедрата на славнитъ търновски патриарси отъ II-то българско царство, той се оттегли отъ бурния политически животъ, за да се отдаде всецѣло въ работа за уредба на обширната си епархийска област. Това безспорно е неговата прѣкъ дългъ сега. Но той бѣ вече единъ отъ голѣмитъ строители на новата българска държава, па и като делегатъ на българския Екзархъ сега не можеше да не се интересува за вървежа на това строителство. Вследствие на това нѣкои сж го обвинявали, че той ужъ не само се занимавалъ съ политика, но че и въ проповѣдитъ си влагалъ политическа тенденция. Нищо вѣрно, обаче, въ това обвинение не е могло да има. То е несъвмѣстимо съ откровения характеръ на митрополита Климента.

Вѣрното, което трѣбва да се подчертае въ неговитъ бележити проповѣди, е това, че въ тѣхъ е изнесенъ пълния разцвѣтъ на неговата богословска мъдростъ. Неговиятъ ораторски талантъ тукъ е проявенъ не въ изкуствено сглобени фрази и художествена дикция, а въ изобилие на дълбоко, но ясно разбрани, мисли и възвишени, дълбоко трогващи душата чувства. Той винаги е говорѣлъ кротко, спокойно, безъ афектации и театрални жестове. Отъ неговата сладкодумна речъ се е изливала едновременно, и чисто-религиозно-нравствена поука, и силенъ духъ на пламенно родолюбие. Поради това, като църковенъ благовестникъ всички сж го слушали съ благоговение и захласъ.

Клетвенъ дългъ е на всѣки православенъ клирикъ, а още повече на всѣки православенъ български архиерей, да брани здравето на вѣрата и нравствеността; защото тѣ сж били, и си оставатъ за винаги, единствената гранитна опора и за самобитността на народа и за върхола на държавата. Тоя дългъ накара митрополита Климента, въ единъ особенъ моментъ на държавния ни животъ, да застане като решителенъ стражъ на праотеческата ни православна вѣра. Държавниятъ глава, *Негово Царско Высочество князь Фердинандъ*, щѣше да встъпва въ бракъ съ *Н. В. Пармска та принцеса Мария Луиза* отъ римо-католическо вѣроизповѣдание. При годѣжа било уговорено чл. 38 отъ *българската Конституция* да се измѣни въ смисълъ, шото и престолонаследникътъ, който ще се роди отъ тоя бракъ, да си остане въ вѣроизповѣданието на своитъ августейши родители, т. е. въ вѣроизповѣдание римо-католическо, а не православно, както предписва въпросниятъ членъ на Конституцията.

Убеденъ, че това измѣнение на Конституцията ще помогне да се засили пропагандата на католицизма въ страната, обстоятелство, което безспорно ще дава, въ нѣкои случаи, възможностъ да се засѣга духовното единство на народа. Св. Синодъ се противопостави на тоя замисълъ. Съ по-силна горещина направи тоя Климентъ Търновски. Въ писмата и проповѣдитъ си той съ особена енергия настоява да не се бутатъ повелитъ на Основния законъ на държавата. Вѣрата на Господаря на страната — казва той — заапредъ трѣбва да бжде еднаква съ вѣрата на на-

рода. Въ вѣрско отношение тѣ не бива да се гледатъ като чужденци, като взаимни вѣропротивници.

Такава бѣше думата на Църквата противъ замисѣла на Правителството да измѣни Конституцията. Ала нейниятъ гласъ остана безъ резултатъ. Конституцията биде измѣнена, и Църквата се примири съ свършения фактъ. Обаче това, което стана впоследствие съ митрополита Климента, говори, че Правителството не бѣ повѣрвало въ това примирение.

На 14. II. 1894 година, въ деня на Православна недѣля, митроп. Климентъ говорилъ въ храма проповѣдь, въ която силно подчерталъ важността на православната вѣра за българския народъ. Защото тя — казвалъ той — презъ толкова вѣкове го е обединявала и пазила неговото народностно съзнание, и го вдъхновявала да преодолява всички изпитни и злополуки, които сж го сполетявали, а най-вече тия презъ мрачнитъ времена на турското робство. За народа ни православната вѣра е мощна и победна сила, и ние трѣбва да я пазимъ като зеницитъ на очитъ си. А най-вече да я пазимъ отъ плѣпналитъ въ страната пропаганди на католици и протестанти, които, закриляни, никакъ не избиратъ срѣдствата да прильгватъ наивнитъ и простодушни българи, да ги вплитатъ въ мрежитъ на своитъ вѣроизповѣдания и да разстройватъ духовното единство на народа ни.

Проповѣди въ тоя смисълъ се говорятъ отъ всѣки православенъ свещеникъ. Говорятъ такива и други архиереи, дори и съ още по-остро изобличение къмъ тия пропаганди. Но говорена такава проповѣдь отъ Митрополита, който така силно се противопостави на решението за измѣнението на чл. 38 отъ Конституцията, не можеше да бжде одобрена отъ неговитъ противници, които следѣха всѣка негова стѣпка и всѣка казана негова дума по тая тема.

Пасажи отъ тая проповѣдь на митрополита Климента били изтълкувани като тежко оскърбление за държавния глава и министритъ. Веднага противъ него се завежда отъ прокурора дѣло предъ Окржния сждъ, което се разглежда при голѣмъ партизански шумъ и се завърши съ твърде печаленъ край. Съ специално подобрани за случая членове-сждии, сждътъ изнесе решението, съ което голѣмиятъ Архипастиръ-родолюбецъ и държавникъ-писателъ биде осжденъ на заточение въ Гложенския манастиръ, кждето, освенъ ограничението, билъ подложенъ на мъки и страдания. Обществото разбра тая жестока присѣда като плодъ на неприязнь и пристрастие. Църковното изпълнение изобщо бѣше дълбоко наскърбено и силно възмутено. Сега то още погорешо възлюби невинния Митрополитъ-страдалецъ. И тогава следваха протести срещу осждането му, а сщевременно и молби съ хиляди подписи, съ които се искаше помилването му.

Съ безсрамни глуми и дивашки изстѣпления митрополитъ Климентъ бѣ извлѣченъ изъ митрополията и отведенъ въ манастирския затворъ. Нѣкой дори бѣ дигналъ рѣка да го удари. Съ голѣмо смирение и мжченическо търпение той понесе това унижение. А щомъ бѣ помилванъ и освободенъ отъ затвора, той, съ присжщото си християнско благородство и великодушие, на всички и за всичко опрости. Завръщайки се въ

престолния си градъ, той бѣ посрещнатъ съ възторжена радостъ и ликуване отъ любимото му паство.

Климентъ Търновски питаеше силна обичъ и беззаветна преданостъ къмъ Православна Русия и поддържаше жива връзка съ нея. Впрочемъ, такива бѣха тогава чувствата и на цѣлия ни народъ къмъ великата ни Освободителка. Управлявашата партия, напротивъ, бѣше крайно русофобска. Може-би политическиятъ моментъ ѝ бѣ наложилъ това поведение. Но на велика Русия бѣха нанесени тежки и непрости оскърбления. Всички официални, па дори и частни, отношения съ нея бѣха прекъснати. Редъ години малката ни незакрепнала още държава, сякашъ, бѣ изолирана отъ международния политико-общественъ животъ. Изгубила благоволенieto и лишена отъ мощната закрила на своята велика Освободителка, България и нейниятъ държавенъ глава се намѣриха на сѣдбоносна точка. Положението бѣ станало непоносимо. Най-сетне, враждебното на Русия правителство подаде оставка. Новото правителство се реши да поправи създаденото неприятно положение. Това можеше да стане, като се измоли прошка и се възстановятъ добритѣ чувства на Русия къмъ България. Инициативата веднага бѣ взета. Потърсенъ човѣкътъ, който би могълъ успѣшно да измоли помирението, бѣ намѣренъ въ лицето на Високопреосвещения митрополитъ Климента Търновски.

Подобна мисия той и по-рано бѣ извършилъ успѣшно. Съединението на тѣй наречената Източна Румелия съ България бѣ извършено въ моментъ неподходящъ за политиката на великата ни Освободителка, следователно, и противъ нейната воля. Обидена, тя извика своитѣ офицери, инструктори на младата българска войска, и прекъсна официалнитѣ си сношения съ България. Българското правителство стори всички усилия да се изглади недоразумението. И тогава се изпрати делегация, начело съ Климента Търновски, да измоли извинение и признаване на съединението. Императоръ Александъръ III прие делегацията въ Копенхагенъ (Дания). Успокоителниятъ за България отговоръ на Царя бѣ: *за разединение и дума не може да става. А това именно бѣ най-важното.*

И сега Климентъ Търновски съ готовностъ прие мисията да послужи на любимата си родина. Простилъ и забравилъ нанесенитѣ тежки оскърбления и изтърпянитѣ мъжки и страдания, той застана начело на избраната за целта делегация и замина за Русия.

Съ свити и тревожни сърдца членоветѣ-делегати пристигатъ въ Петербургъ. Тѣ сж смутени. Ще се представятъ предъ оскърбения отъ България Самодържецъ на велика Русия. Какъ ще ги приеме той? Какъ ще се завърши тѣхната, толкова важна и деликатна мисия? Всичката имъ надежда бѣ въ мъдростъта и популярностъта на митрополита Климента. Съобщено е, че той понапредъ ще бжде приетъ отъ императора насаме. И ето, 25 минути вече той беседва съ него. И какво става? Съ своя голѣмъ авторитетъ, съ своето благо слово и съ своето лично обаяние на иерархъ-страдалецъ за Православието, той произвежда отлично впечатление на всесилния монархъ. И въ тоя мигъ образуваниятъ дебели ледъ между България и Русия биде счупенъ. Царьтъ благосклонно приема депутацията. Негово

Величество Всерусийскиятъ Императоръ Николай II направи царственъ жестъ на всемилостиво опрощаване, и добритѣ отношения между великата Руска империя и малката българска държава отново бидоха възстановени. Радостъ настана въ страната, успокои се народната съвестъ. Това, обаче, което е още по-важно за народа и държавата щастлива историческа последица отъ това помирение и което трѣбва да бжде подчертано съ двойна линия, то е, че *любимото дете на България Н. Височество Престолонаследникътъ, тогава князь Борисъ Търновски, премина въ лоното на родната ни Православна църква, за да имаме сега въ негово лице единъ всенародно любимъ, мждъръ и прозорливъ строителъ на народнитѣ сѣдбини, православенъ царь-обединителъ, съ здрава православна династия.*

Митрополитъ Климентъ Търновски бѣ личностъ богато надарена и хармонично развита. Неговата природна кротостъ и добросърдечие, неговото религиозно и поетично настроение, съединени съ силата на вѣрата и високия християнски моралъ, бѣха вѣрното срдѣство, съ което той мощно вляеше върху хората и ги привличаше. Неговото чувство на любовъ къмъ народъ и Църква бѣ развито до пълно съвършенство. Движимъ отъ тая любовъ, той се намѣси въ политиката съ единичката целъ — да възстанови и заздравя поразеното отъ партизанщината равновесие въ живота на народа и въ устоитѣ на новата държава. И той, въпрѣки спечеленитѣ си неприятели, допринесе доста много за това равновесие.

Отдавна е било изпитано и съзнато, че физическата сила, на кой да е народъ, не може да бжде нито дълголѣтна, нито творческа, ако тя не се подкрепя отъ една духовно-нравствена мощъ, и че такава нравствена мощъ може да се черпи само отъ *извора, напеченъ жива въра въ Бога.* Затова и новоучредената нѣкога родна наша Православна църква е започнала своята велика мисия съ това: *да просвѣщава народа съ вѣрата и Христовото учение, да влива въ душаша му нравствена мощъ и да всажда въ нея здраво народностно чувство.* А отъ вѣрата, нравственостъта и родолюбието се образувала оная троична мощна сила, съ помощъта на която, и презъ най-мрачнитѣ робски времена, Църквата сама можа да отблъсне всички покушения, извършени върху битието на народа ни, да упаци неговата народностна самобитностъ и успѣшно да работи за неговата свобода и независимостъ.

И днесъ и утре мисията на Църквата е сжщата — *да пази тая троична мощна сила въ душата на народа и да помага да се твори свободно, мирно и трайно народно благоденствие.* Това е вѣковниятъ идеалъ на неразривно споената ни съ народа българска Църква. За осществяване на тоя идеалъ посветиха силитѣ си и пожертвуваха живота си мнозина отъ голѣмитѣ църковно-народни дейци. На сжщия тоя идеалъ съ себеотрицание служи и митрополитъ Климентъ Търновски. Като писателъ-драматургъ, като голѣмъ държавникъ-родолюбецъ и като красноречивъ ораторъ-богословъ, той безспорно допринесе твърде много за народния духовно-културенъ и държавенъ възходъ. Но като невиненъ пастиръ-страдалецъ, преизпълненъ съ всеопрощаваща християнска любовъ къмъ своитѣ врагове-мъжители, той допринесе стократно повече за укрепване на *троичната творческа сила* въ душата

на българския народъ. Като примѣръ за подражание отъ днешни и утрешни родолюбиви църковно-общественици, нека неговата славна паметъ пребъде въ родната ни история во вѣки-вѣковъ.

† **Софийскии Стефанъ.**

Християнска младежъ.

Въведението на Пресвета Дева въ храма е твърде сполучливо избранъ празникъ за християнската ни младежъ, която формално е въведена въ храма (иначе нѣма да се нарича християнска), обаче неохотимо нужно е тя и фактически да бѣде въведена въ него. Затова, именно, отъ нѣколко години насамъ се учреди този празникъ, като единъ хубавъ символъ въ онзи процесъ на възвръщане нашата младежъ въ Светата ни църква, който, безспорно, е едно отъ най-отраднитѣ явления въ нашия духовно просвѣтенъ и културно-общественъ животъ.

Празникътъ на християнската младежъ винаги е изпълнявалъ съ умиление сърцето на всѣки родолюбивъ българинъ, винаги е давалъ потикъ за размисълъ относно методитѣ на възпитание, практикувани нѣкога и сега въ нашитѣ училища, и въобще относно съдбата на нашата младежъ. Винаги сме изпитвали чувства на радостъ за този празникъ, защото той е едно ясно указание за това, че българската педагогическа мисълъ иска да води възпитанието на нашата младежъ по линията на християнския възпитателенъ идеалъ.

Нашето училище следъ освобождението ни се увлѣче отъ модни европейски педагогически влияния, отъ умуванията на дидактическия материализъмъ и отъ случайнитѣ хрумвания на доморасли педагози, които заведоха нашето училище въ задънени улици, отъ които, слава Богу, то успѣ да се измъкне, за да трѣгне по пътя на смислени педагогически цели, задачи и идеали, близки до сърцето и душата на българина.

Търсейки изворитѣ на цѣлостната българска душа, нашегo училище върно се насочи въ лоното на *любовта къмъ родината*, като единъ насъщненъ възпитателенъ идеалъ. Това оъ твърде неохотимо за възпитанието на нашата младежъ, защото тя оъ твърде много отровна отъ интернационални утопии и интереси и твърде много отдалечена отъ своитѣ и на своя народъ непосредствени задачи и исконни идеали.

Все въ тая линия на завръщане къмъ здравитѣ национални извори е и усърдно застъпваното гледище за възпитанието на младежта ни въ идеалитѣ на *труда, честта и прилежанието*. Това е напълно въ хармония съ най-съкровнитѣ черти отъ характера на нашия народъ. Той е често хваленъ като трудолюбивъ народъ, защото наистина е по-словично трудолюбивъ. Думага «работа» (обикновено не казваме «какъ си?» — а «каква е работата?») ние изговаряме хиляди пѣти на день. Проф. Шишмановъ оъ правъ, като казваше, че всѣко сѣщствително и всѣки глаголъ може сполучливо да се замѣни съ думата «работа» на български езикъ.

Затова една отъ най-ценнитѣ страни на народностно осъзнатото възпитание е връщането къмъ труда, къмъ работата, а не къмъ паргизанското хитруване и надлъгване, къмъ мангалитета за настаняване на служба, не поради придобити чрезъ упоритъ и честенъ трудъ знания и качества, а поради партизански, приятелски, роднински и пр. връзки и протекции. Нашата младежъ ще трѣбва да се научи

на сериозна, отговорна и добросъвѣтна работа.

Другъ възпитателенъ идеалъ, умѣтно изтъкванъ днесъ най-енергично, е *семеитството*. Морално, трудолюбиво и одухотворено семеитство и здрава, плодoвита и облагородена челядь трѣбва да има българскиятъ народъ. Не за суетна гордостъ и себенадценяване, а за да подчертаемъ истината, ще изтъкнемъ, че нашиятъ народъ е сравнително съ високъ семеенъ моралъ. Къмъ разюздаността въ нравитѣ той питае една скрита омраза, дължаща се главно на неговата християнска вѣра, за която чистотата на семеитството е върховна добродетель.

Деца и грижитѣ за тѣхъ, а не удоволствията, е опредѣлящиятъ тонъ на българското съзнание. Семеитството трѣбва да има деца и то деца физически здрави и нравствено красиви. Бездетнитѣ родители сѣ наказани отъ Бога.

Следователно, младежта ни ще трѣбва да се възпитава въ духа на здравитѣ семейни традиции на народа ни.

Трети български възпитателенъ идеалъ е *спестовността*. Този идеалъ нѣма нужда да се развива изкуствено у нашата младежъ, защото е вложенъ, сякашъ, въ кръвта на българина. Той трѣбва само здраво да се охранява чрезъ срдѣствата на възпитанието и да се предпазва отъ условия, които го израждатъ и похабяватъ. Благодарение на вродената ни склонностъ къмъ спестовностъ, нашето народно богатство е значително по-големо отъ това на съседитѣ ни. Поради тази именно черта, нашето занаятчийство (еснафитѣ) преди Освобождението се издигна до стопанска независимостъ и господство въ предѣлитѣ на турската империя. Сѣщата черта вдѣхва респектъ и уважение у нашитѣ съседи, защото народъ, който знае да пести, той мисли и за своята стопанска и политическа своода.

На четвърто мѣсто идватъ *гражданскитѣ идеали* на българина. Споредъ нѣкои, гражданскиятъ идеалъ на българина е индивидуалистиченъ, а не колективистиченъ. Той не тачи авторитета на колектива и го отхвърля въ полза на своодата на личността. Той въобще не тачи авторитети. Но това твърдение е, все пакъ, пресилено. Наистина, българинътъ не обича и не тачи много авторитети, но той не е стопроцентовъ индивидуалистъ. Твърде обикновено явление у насъ е, наприм., развиването на нашето семеитство по села и градове да става подъ авторитета на бащата. Българинътъ почита сѣщо своитѣ изтъкнати водачи. Наистина, той е склоненъ къмъ индивидуализъмъ, главно къмъ незначитане на държавата и нейнитѣ институции, но това има свои исторически причини (петстотинъ години той е питаселъ омраза къмъ държавата, респ. турската държава). Целта на възпитанието ще трѣбва да засили чувството на зачитане авторитета на държавата и нейнитѣ служители.

Бихме могли да приведемъ и други възпитателни идеали, които училището и обществеността у насъ правятъ опити и усилия да догонватъ. Но тукъ ще спремъ. При този балансъ на възпитателнитѣ идеали за нашата младежъ, трѣбва добре да се прецени значението на всѣки отъ тѣхъ, за да се получи една стройна и пълна система за възпитателно въздействие.

Ооаче, последниятъ идеалъ, който закрѣпява и осмисля всички други идеали, е насоченъ къмъ най-висшето начало, къмъ Бога. Върховната и последна целъ на възпитанието на нашата младежъ трѣбва да бѣде култивирането въ нея религиозно-нравствена личностъ.

За щастие, нашето училище тукъ е напълно въ духа на възраждането ни. То вече се отърси отъ дидактическия материализъмъ и тръгна по най-творческия пътъ — възпитанието на християнска завършена личностъ. Това е ценна придобивка за нашия народъ, равнозначуща, ако не и по-голяма отъ териториалнитѣ ни придобивки презъ последно време. Обаче, това е само едно начало. Ние трѣбва съ усърдие и жертви да продължимъ започнатото свещенодействие — приближаването на младежъта при нозетѣ на Христа. Тя е надарена съ възможноститѣ за тая висока служба.

Въ това отношение ще ни дойде на помощъ нашето историческо минало. Защото за насъ Христосъ и Неговиятъ духъ не сж абстрактни величини, а нѣщо, което е намѣрило въплощение въ историческото ни битие.

Ние трѣбва да помнимъ миналото и да търсимъ опора въ него, да черпимъ поука, мъжество, ентузиазъмъ и вѣра отъ него. Много сж свѣтлилъ, поучителни страници на нашата история, но най-близки по време до насъ сж днитѣ на нашата възрожденска епоха, затова и тѣ сж най-убедително поучителни за насъ. Освенъ това, тази епоха, като въ фокусъ, събира импулситѣ, вѣрата, свежитѣ творчески енергии и идеализма на единъ току-що пробудилъ се отъ петвѣковенъ исторически сънъ народъ. Затова тя може да бѣде сочена като единъ закрѣгленъ възпитателенъ идеалъ на нашата младежъ.

У насъ твърде много се пише и говори за епохата на нашето възраждане, толкова много, че има опасностъ това да ни стане навикъ, и тази велика епоха въ историята ни да се превърне въ една банална тема. По-важно е, смѣтаме ние, да се опитаме да проникнемъ въ скрититѣ пружини, въ голѣмитѣ идеи, които сж движели тази епоха, вмѣсто да даваме изразъ на едно външно само, словесно възхищение отъ нейното величие. А опитаме ли се да сторимъ това, ние неминуемо ще дойдемъ до единъ кристаленъ изворъ на беззаветенъ християнски идеализъмъ и племенна вѣра, които обележатъ най-значителнитѣ прояви и постижения на тази епоха.

Нашитѣ млади люде ще си останатъ чужденци въ своята собствена родина, ако не проумѣятъ тайната на нашата възрожденска епоха и на цѣлата ни история, за да се вдъхновяватъ и каляватъ въ спасителнитѣ, живоносни и животворни истини на Господа Исуса Христа. Отъ времето на Борисъ I, покрѣстителя на българския народъ, нашата история стои подъ знака на кръста — въ буквалния и преносенъ смисълъ на думата.

Това трѣбва да усвои и нашето сръдно училище, въ чиято лаборатория главно се изгражда духовната сжщностъ на младежъта. За щастие, както вече споменахме, то вече върви по линията на възраждането.

Разбира се, когато говоримъ до възрожденската епоха, ние не можемъ да се дезинтересираме отъ националната идея, като основенъ движущъ стимулъ въ тази епоха. Напротивъ, тя е една „могъща, творческа сила. . . плодъ на хилядолѣтна българска народностъ, държавностъ и култура“. „Тя вдъхновяваше и тласкаше презъ време на византийското робство политическитѣ движения въ българскитѣ земи къмъ свобода. . . Тази именно сила действуваше и движеше и при създаването на Второто българско царство. Тя бѣ ядката и подбудата на нашето възраждане. . . , тя преобрази нашия народъ

и го издигна отъ низинитѣ и тъмнинитѣ на хаоса и на националното безразличие и безсилие до висотитѣ на народностното самосъзнание, сплотяване и мощъ. Тя прегази и отстрани неумолимо и неотразимо всички прѣчки по неговия пътъ, шестувайки бурно и победоносно изъ българскитѣ земи и извиквайки навсѣкжде българската национална стихия и довеждайки на края до създаване съ помощта на братския руски народъ на Третата българска държава“.

Но не трѣбва да се забравя, че задъ тази национална идея стои религиозна идея. Тя е, която и дава орловитѣ криле, съ които пори българското небе. Тя е ядрото, основната движуща пружина въ съзнанието на трогателнитѣ родолюбци-възрожденци. Заветитѣ на патриархъ Евтимия, които съживява Паисий, сж свещени за българскитѣ поколѣния. Поради своята духовно-народностна сжщностъ и като всенародна организация, оохваща и обединяваща цѣлия български народъ, „Българската църква се явява въ миналото, наредъ съ българската държава, като единъ отъ двата най-голям, организирани носители, вдъхновители и крепители на българската народна идея, като единъ първостепененъ държавно-националенъ факторъ въ живота на българския народъ. Тя създаде, разви и крепи презъ дългитѣ вѣкове на свобода и робство, дори до най-ново време, българската книга, българското училище, българската традиция“ (Д-ръ П. Никовъ. „Възраждане чрезъ Църква, Сб. България 1000 год.“ Стр. 322).

Безъ смисълъ и съдържание ще бѣде лозунгътъ за връщане къмъ идеалитѣ на възраждането, ако ние не разберемъ неговия християнски обликъ и сжщностъ.

Връзката между идеитѣ и творцитѣ на възраждането и възпитанието на нашата младежъ е очевидна. Българското възраждане е една блестяща илюстрация на великитѣ идеали, вѣчнитѣ ценности и добродетели на българския народъ; тя е единъ свѣтълъ пантеонъ на неговитѣ най-доори и най-заслужили синове. Въпитанието на нашата младежъ, следователно, трѣбва да има за върховна целъ да внедри въ съзнанието на тази младежъ великия духъ и дѣло на възрожденцитѣ. Това ако постигне нашето възпитание, то е постигнало своята главна целъ.

Ние апелираме, прочее, за едно възпитание на нашата младежъ, което почива не на изкуствени каоинетни логически постройки, нито пъкъ на непровѣрени априорни твърдения, а на единъ исторически опитъ, който говори достатъчно убедително и достатъчно ясно, че най-възвишенъ и най-творчески възпитателенъ идеалъ е християнскиятъ идеалъ, и че най-великитѣ и най-трайни дѣла се създаватъ само отъ християнски възпитани личности.

Заслужена стогодишнина,

На 23 т. м. Църква, държава и народъ чествува една заслужена и възпитателна паметъ: сто години отъ рождението и четридесетъ години отъ смъртъта на блаженопочиналия и приснопамятенъ митрополитъ Климентъ Търновски — класиченъ писателъ, обележитъ светителъ, голѣмъ държавникъ и ообразцовъ човѣкъ! Това чествуване бѣ опредѣлено да стане презъ м. май — изключителнитѣ народни и международни събития го отмѣниха за есенъта. Въ тази отмѣна трѣбва да лежи промисълъ — както се изрази г. Ст. Чилингировъ въ речъта си въ Н. театръ — за да се чествува отъ

обединена България митрополитъ Климентъ като пръвъ отъ славния сонмъ възродители на вѣра и родъ, строители на Църква и държава. Чествуването на родното минало и възкресението на великанитѣ му не е само традиция или протоколъ, не е само народно празнество — то е плодъ на вѣра, проява на нравственостъ и изразъ на надежда, защото одухотворява настоящето и осветлява бъдещето. Ръководимъ отъ такава духовна основа и въодушевенъ отъ щастливи събития, българскиятъ народъ достойно почете паметта на единъ свой великъ синъ, който е мостъ между две епохи, звено между две поколения, строител на новото и знае за бждното въ вѣра и знание, въ добродетель и подвигъ за Родината. Църковниятъ и свѣтскиятъ печатъ, ежедневнага и периодичнага преса, отдѣлиха прилично мѣсто и посветиха ласкави статии около тази достойна всячески паметъ — изброяването имъ е трудно. Родното училище опредѣли специаленъ часъ за учащата се младежъ въ навечерието на чествуването. Предъ това лъчезарно име и свѣтълъ животъ се преклони цѣлокупната Родина — тържеството, обаче, доби по-осезателна форма и изразъ главно въ три мѣста на отечеството: въ столицата — като майка на страната; въ В.-Търново — мѣстослужението и голготата на светителя; и Шуменъ — родниятъ кътъ на писателя. Тукъ чествуването е станало при особена програма подъ патронажа на специални комитети отъ видни люде. Въ София и В.-Търново сж издадени и паметни листове за голѣмия покойникъ отъ съвременници и ценители на неговия даръ и служба на народа — въ тѣхъ, въ слово и въ орази, ни е дадена богатата, вдъхновената, всестраннага, жертвената и класична личностъ на дѣдо Климентъ. Въ столичния паметенъ листъ, на първага страница, подъ поргreta на чествования достойникъ, четемъ: *„Съвременнитѣ български писатели, обединени въ своя единенъ Съюзъ, високо тачатъ името на Василь Друмевъ — митрополитъ Климентъ Търновски, не само защото той направи първитѣ ценни опити за българска повестъ и българска драма, но и защото имъ завеща свѣтли примѣри за вдъхновена служба на Родината и доброто“* — достойна е тази данъ за първосвѣяча на новата българска словесностъ.

Българъ предметъ на нашето описание е предимно чествуването въ столицата. То започна съ панихида въ столичната катедрала „Св. Недѣли“ на 22 т. м. преди обѣдъ, извършена отъ Тѣхни Високи Преосвещения митрополититѣ: Неофитъ Видински, Намѣстникъ-председател на Св. Синодъ, Стефанъ Софийски, Михаилъ Доростолски и Червенски, Паисий Вратчански, Йосифъ Варненски и Преславски, Филаретъ Ловчански, Евлогий Сливенски, епископъ Флавиянъ Знеполски, архимандрититѣ Дамаскинъ и Николай и столични свещеници. Преди помена митрополитъ Стефанъ произнесе прочувствено похвално слово за живота и служението, за подвига и завета на покойника къмъ вѣра и родъ, като го посочи на младитѣ като примѣръ за служба на татковината. Пѣснопѣнията около панихидата се изпълниха отъ хора на Духовната семинария. Въ храма присѣдстваха: отъ Двореца г. подп. Бърдаровъ и г. Св. Баланъ; отъ М-то на просвѣтата г. Гр. Христовъ и г. Ст. п. Василевъ; отъ Академията на наукитѣ — г. проф. П. Стайновъ; комитетътъ на чествуването, начело съ писателя г. Чилингировъ, сродници и почитатели на покойника, ученици отъ семинарията и гимназитѣ, и множество граждани. Сжщиятъ день вечерята въ Духовната семинария се устрои „Климентова вечеръ“, на която присѣдстваваха Ректо-

рътъ, учители и ученицитѣ отъ горнитѣ класове. Ученикътъ Любень Поповъ прочега обстоенъ и смисленъ рефератъ за митрополита Климентъ, а шестокласницитѣ Петровъ, Тодоровъ и Кожухаровъ прочетоха отбрани мѣста изъ творенията на писателя. Паметната вечеръ завърши съ назидателни думи отъ ректора архим. Наколай.

Чествуването дои върховенъ изразъ, всенароденъ ликъ и академиченъ характеръ съ паметното утро въ столичния Народенъ театръ на 23 т. м. преди обѣдъ. Утрото започна съ химнитѣ на родъ и корона, изпълнени отъ оркестъра на театъра; продължи съ финала на операта „Янинитѣ деветъ брати“; последва уводна речъ за празнеството отъ г. Чилингировъ, който оорисува сонма на народнитѣ великани като морална съкровищница на нацията, отъ които всички трѣбва да черпимъ вдъхновение за жертвена служба на родината. На сценага следъ него се яви Високопреосв. Видински митрополитъ Неофитъ — въ дългоко обмислена и всестранно разработена речъ, той нарисува предъ слушателитѣ си семинариста, леканера, студента, писателя, духовника, държавника, поборника и мъченика Климентъ Търновски. Думитѣ му обѣха вѣнецъ за дѣлото и паметта на покойника, и букетъ отъ примѣри и заветъ за поколѣнието ни! Следъ него каедрага се зае отъ г. проф. Г. Пашевъ — предметъ на неговото академично слово бѣ нравственото въ човѣка, писателя, духовника и общественика Климента. На основание живота, творчествога и служението му, той го разкри като красиво и заветно съчетание на вѣра въ Бога, люоовъ къмъ родината и жертва къмъ ближния — оорисува го като жрецъ на труда, трибуна на словото, знае на правдата и жертвеникъ на дълга! Артиститъ Кирчева, Традафиловъ и Балабановъ процитираха вдъхновено избрани откъследи изъ съчиненията на В. Друмевъ. Следъ тѣхъ артистътъ Савовъ декламира стихотворение — възхвала за В. Друмевъ отъ Ст. Чилингировъ. Следъ всичко това оркестърътъ пакъ изсвири двата родни химни — така приключи официалното чествуване.

На паметното утро присѣдстваха: Негово Величество Царътъ, придруженъ отъ военна и гръжданска свита; Н. Величество пристигна преди започването на тържеството — народътъ го погрещна и изпрати на кракъ и съ ръкоплѣскане; Висшиятъ клирически сонмъ, който отслужи панихидата; министъръ-председателътъ г. проф. д-ръ Б. Филовъ; председателътъ на Н. Събрание г. Калфовъ; Началникъ-щаба на армията; Ректорътъ на университета; Деканитѣ на факултетитѣ, оивши министри, висши чиновници отъ Просвѣтата, професори, писатели, учители, общественици, изоощо голѣмъ сонмъ отъ духовенъ отборъ люде отъ разни области на родъ и държава. Входътъ бѣ съ специални покани. Утрото отъ театъра, както и панихидата отъ храма въ предния день, се предаваха по Радио-София за цѣлата страна.

Това е първо чествуване въ обединена България на единъ великъ народенъ синъ. Нека „възхвалимъ сега славнитѣ мъже и оцитѣ на нашия родъ“, защото „многo славни дѣла Господь е явявалъ чрезъ тѣхъ съ Своего величие отъ вѣка“ (Сир. 44, 1—2). Нека възхвалимъ, възлюбимъ и превъплотимъ въ себе си онѣзи, които съ слово и дѣло станаха предтечи, апостоли, исповѣдници и мъченици за църковна самостоятелностъ, за държавна независимостъ, за народна самоитностъ и за културенъ възходъ — народъ безъ такава признателностъ, съзнание, добродетели и подражателностъ, не е достоенъ за животъ и величие!

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Съвети къмъ единъ младежъ.

Отъ св. Григорий Богословъ.

Сине мой, преди всичко живѣй съ страхъ предъ Бога и любовъ къмъ Него, защото, за всѣки разуменъ и добъръ човѣкъ, Богъ е начало и край на всѣли животъ. На второ мѣсто оформи характера си така, че да бжде той: кроткъ, смиренъ, въздържанъ, твърдъ, приятенъ, независимъ, правдивъ, мжжественъ, мѣдъръ, тактиченъ, трудолюбивъ, постояненъ и цѣлождренъ! Ето украшение и за млади, и за стари: да се обогатятъ не съ имоти, а съ добри нрави. Дооригъ нрави — това е твоята собственостъ, а имотътъ — това е вещь измамлива, която преминава отъ ръка въ ръка, като сърдцето на олудницата. Богатството по естество не притежава никакво постоянство — то прилича на бурните морски вълни, които ту се надигатъ, ту спадатъ. Затова, сине мой, обогатѣй съ доори нрави, и ти ще имашъ съкровище, което не ще ожде разпилено отъ разбойници, къмъ което не ще се насочатъ доносчици, което не ще се изчерпи и отъ ржцетъ на притѣснители, което не може да ожде унищожено и отъ оржжнето на варваритѣ, а което, оставяйки въ нематериални обители, безопасно се пази въ съкровищницата на душата, и не ще бжде разрено отъ стихийна сила на огънь, нито пъкъ ще го покрие вълна въ дългоо море.

Пази това богатство, което ти е сродно и което ти принадлежи въ особень смисълъ, като не допускашъ да се докосне до него ржда. Упражнявай се въ постиженията на наукитѣ, занимавай се съ творчеството на поезията, чети историческитѣ писания, съчиненията на красноречиви оратори и тънкитѣ разсждения на философитѣ. Съ всѣчко това, обаче, да се справишъ олагоразумно; съ мѣдростъ събирай отъ всѣкъде полезното и съ разсждителностъ отбѣгвай всичко, което въ всѣки писателъ е вредно. Подражай въ работата си на мѣдрата пчела, която кацва на всѣки цвѣтъ, но извънредно умно събира отъ всѣки само полезното. Въ нея наставница е самата ѝ природа — въ тебъ пъкъ наставникъ е разсждѣкътъ. Пожъни обилно всичко, което може да ти достави полза; забележишъ ли нѣщо вредно, по-скоро обѣгай далечъ, защото човѣшкиятъ умъ е бързохвърчащъ! Надъ всичко дръжъ въ ръка Книгата на живота — охотно посвети на нея всичкото си внимание; отъ нея ще се научишъ, какъ да си създадешъ доори нрави и какъ да чувствувашъ единия и истинския Богъ!

Апостолътъ казва: „Не се лъжете, лоши беседи развялятъ дооригъ нрави“ (1 Кор. 15, 35). Младиятъ човѣкъ е длъженъ съ всички сръдсва да отбѣгва разговори съ порочни люде и никакъ да не търси въ тѣхъ наслада — тѣ въвеждатъ простодушнитѣ юноши въ изкушения и хиgro имъ предаватъ своигъ пороци. Ти строго трѣбва да пазишъ следното правило: да се отвращавашъ отъ неприлични пѣсни и зрелища; да се гнусаишъ отъ думитѣ на развратени люде и отъ житейски суети; да пазишъ очитѣ си отъ всѣка съблазънъ и сърдцето си отъ всѣки порокъ! Бжди здравъ и помни съветигъ ми!

Отъ руски — Ибр.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Нѣма вече мѣсто за съмнение.

Не веднажъ на това мѣсто сме отбелѣзвали, че нашиятъ идеалъ за национално обединение може да се смѣта вече за постигнатъ, че ние сме предъ прага на Велика България. На ония, които недоумѣватъ и се смущаватъ отъ това, че не всички още наши родни краища, откъдето сж прогонени, досегашнитѣ поробители, сж присъединени къмъ България, подчертахме неоснователността на тѣхното смущение, като главно изтъгнахме, че Германия и Италия воюватъ, за да унищожатъ несправедливитѣ и жестоки парижки диктати, а не да създадатъ нови такива; че тѣ се борятъ за повече международна справедливостъ, като дадатъ всѣкому своето и съ това отстранятъ всѣкакви поводи за бждещи сътресения и раздори. За подтвърждение на това припомнихме бележититѣ думи, казани отъ великия Вождъ на Германия, че *несправедливостта, извършена спрямо България, е вече поправена съ освобождение на поробенитѣ български земи, а сжщо така и не помалко знаменититѣ думи на славния италиански Вождъ, че България ще си присъедини Македония, която е чисто българска страна.*

Тази истина, че България ще си присъедини цѣла Македония, най-тържественно я подтвърди миналата седмица министъръ-председателътъ г. проф. Б. Филовъ въ своята голѣма историческа речъ предъ Народното събрание. Говорейки за събитията, настъпили следъ като България на 1 мартъ т. г. се присъедини къмъ Тристранния пактъ, министъръ-председателътъ буквално каза: „За насъ тая война донесе освобождението на българскитѣ земи въ Западнитѣ покрайнини, въ Тракия и въ Македония. Особенитѣ условия, при които се развиха тия събития, бѣха причина, щото не всички въпроси да получатъ още тогава своето разрешение. Обаче, ние имаме всичкото основание да се наопъваме, че тѣ ще ождатъ разрешени въ сжщия духъ на разбирателство и справедливостъ, въ които бѣха разрешени и други въпроси отъ тоя видъ“. Следъ това, припомняйки за необикновено топлия приемъ, направенъ нему и на министра на външнитѣ работи въ Римъ, където гѣ ходиха да изкажатъ благодарността на българския народъ за подкрепата на Италия при разрешението на нашитѣ национални въпроси, г. министъръ-председателътъ каза: „Разговоритѣ, които имаме съ италианскитѣ държавници, преди всичко съ водача на Италия и съ неговия пръвъ помощникъ — министра на външнитѣ работи графъ Чано, се развиха въ една приятелска атмосфера на взаимно доверие, и ние можихме да уяснимъ обстойно нѣкои въпроси, които представляха значителенъ интересъ за насъ. Сжщевременно ние можахме да констатираме, съ какви голѣми симпатии и чувства на искрено приятелство се ползува нашиятъ народъ въ Италия — симпатии и чувства, които въ случая сж напълно взаимни“.

Всѣки ще се съгласи, че, следъ тия тѣй тържествени официални изявления, нѣма вече никакво мѣсто за съмнение въ осжществяването на нашия идеалъ за пълно национално обединение.

Само вѣрата прави щастливъ живота.

Побунитѣ се срещу Бога болшевици-богоборци повече отъ 20 години правиха опустошения въ душата на руския народъ. Не преди много италиански журналистъ предаде отъ единъ съветски букваръ, намѣренъ на бойното поле нѣкъде около Днѣпъръ, извадки, между които и тая, пълна съ кощунство: „Другарьгъ Сталинъ

уби Бога, за щастие на децата". А истината е, че Сталинъ, за нещастие на децата, уби, унищожи въ тѣхната душа вѣрата имъ въ Бога, угаси у тѣхъ кандилцето, което свѣти и разпрѣсква мрака въ живота. По тоя начинъ цѣло поколѣние невинни руски деца сж отровени, оставени съ пусти сърдца и пресушени души, безъ любовъ къмъ никого, безъ добродетели и възвишени идеати. Въмѣсто съ любовъ, тѣ сж надѣхани съ злоба и омраза къмъ всички и всичко. Такива сж следствията отъ безвѣрието.

Презъ всички тия години на богоборчество въ Русия у насъ, за щастие, бѣ време на боготърсене, на завръщане при Бога. Презъ тия години въ нашата страна се създадоха православни християнски дружества — ученически, студентски, юношески; организираха се православни добротворни братства; въведе се вѣроучение и въ срѣднитѣ училища, като преподаването на тоя предметъ се повѣри на подготвени богослови; откри се Богословски факултетъ при Университета; засили се твърде много изданието на духовна книжница; стана сближение между Църква и училище, между свещечичество и учителство; установи се празникътъ на православната християнска младеж — день, въ който тя всѣка година констатира и манифестира своя все по-голямъ и по-голямъ духовенъ възходъ. Изобщо, отъ две десетилѣтия насамъ въ нашия народъ особено се засили вѣрата и се излигна благочестието. Плодъ отъ туй дейно насаждане на християнската вѣра и усърдно поливане на нейнитѣ семена е голѣмата промѣна въ нашата младеж, особено въ учащата се. Туй, дето на тазгодишния актъ въ една столична девическа гимназия, подаряването Библия на свършила съ отличие ученичка предизвикало у нѣкои нейни другарки очудване и смѣхъ, това е единично, рѣдко явление — печаленъ остатъкъ отъ не твърде далечното минало, когато въ нашитѣ гимназии никакъ не грѣеше духовна свѣтлина и царѣше пълно религиозно невежество. Многобройното, обаче, християнско ученическо дружество въ тая гимназия, което развива твърде усърдна дейностъ, въ скоро време ще направи свои членове всички ученички въ нея, и тогава нѣма да има и слепа отъ тужното минало. Въ туй ни увѣрява и твърде утешителниятъ фактъ, че, колкото пжти се отбиваме въ Синодалната книжарница, на площада „Св. Недѣля“, винаги тамъ намираме десетки ученички и ученици отъ прогимназиитѣ и гимназиитѣ да си купуватъ учебници по вѣроучение, Библии, Евангелия, кръстчета, иконки и медалиончета. Както дълго гладувалитѣ за хлѣбъ алчно се нахвърлятъ на предложената имъ храна, така и тия деца, отдавна гладуващи за слово Божие, съ особенъ устремъ бързатъ да си набавятъ книги съ духовно съдържание. И колко много се радватъ тѣ на св. Библия и на св. Евангелие! Неизказано се радватъ и когато книжарницата имъ полагава на всички по една иконка — било на св. Иванъ Рилски, било на св. Климентъ Охридски или другъ светия. А иконки тѣ купуватъ много — нѣкои отъ тѣхъ ги благоговейно цѣлуватъ и залепватъ на първитѣ страници на учебницитѣ и тетрадкитѣ си, други пъкъ отнасятъ у дома — да ги поставятъ на иконостаса и на кревата си.

Тѣй било сждено — когато въ болшевишка Русия богоборцитѣ поставятъ въ учебницитѣ на нещастнитѣ руски деца кощунствени думи, за да убиятъ и затриятъ у тѣхъ всѣкаква вѣра въ Бога и мисль за Него, децата въ България на първо мѣсто въ своитѣ учебници поставятъ свещения образъ на Бога и Божията Майка и съ това възкресяватъ въ душата си заглѣхналата вѣра, растатъ и се засилватъ въ любовъ и всѣкакви добродетели — жизнерадостни, весели и щастливи. Такива сж плодетѣ на вѣрата. Само тя прави щастливъ живота.

Сждбата пъкъ на тия, които възставатъ противъ

Бога, е известна: „Онѣ, които живѣе въ небесата, ще имъ се насмѣе, Господъ ще ги поругае и ще ги смути съ яростта Си“ (Псал. 2, 2—5). Болшевицитѣ богоборци вече ги постига тая сждба.

ИЗЪ ПЕЧАТА

„Дѣдушка, давай иконочку!“

(„Слово“, 15 ноември)

Нашитѣ журналисти — директори и редактори на столични вестници, следъ като се върнаха отъ източния фронтъ, предаватъ (всѣки въ свѣя вестникъ) впечатленията си отъ онова, що видѣли, чули и преживѣли въ освободенитѣ отъ болшевиизма мѣста на Съв. Русия. Директорътъ на „Слово“ г. Т. Кожвѣровъ (шабсъ-капитанъ Копейчинъ) твърде интересно предава въ редъ вече статии на вестника си тия свои впечатления. Въ броя на „Слово“ отъ 15 т. м., подъ горното заглавие той увлѣкательно разказва, какъ съветскитѣ граждани и гражданки на Слупкъ, когато единъ отъ нашитѣ журналисти взелъ да имъ разлага иконички и кръстчета, просто обсадили колата на журналиститѣ и всички взели да викатъ: „Дѣдушка, давай иконочку!“

При другъ случай — разказва шабсъ-капит. Копейкинъ — таково обращение, въпрѣки бѣлата ми коса, не би ме зараждало много. Сега ми се иска да разполагамъ съ цѣлъ вагонъ икони, за да задоволя всички тѣзи алчущи мъже и жени, стари и млади. Подчертавамъ: и млади! И нѣмате представа колко щастливи се чувствуватъ тѣзи, които сж получили заветната иконка на света Богородица. Наблюдавамъ нѣколко жени. Взематъ иконката, отдалечаватъ се на страна и почватъ велнага да се молятъ. Съ безкрайна нѣжностъ тѣ гледатъ образа на Божията майка и плачатъ. Едри топли сълзи се лѣятъ по сбрѣкванитѣ лица, нѣженъ пламъкъ гори въ очитѣ, въ тиха неземна радостъ свѣти измѣчената човѣшка душа. Тѣмко това свето чувство различава човѣшката душа отъ животинската. За обикновения човѣшки разумъ, за нормалната човѣшка съвѣсть е просто необяснимъ този дивъ и непримиримъ фанатизъмъ, съ който рационалитѣ отъ школата на марксизма гонятъ религията. Съ смѣшна упоритостъ тѣ мислятъ най-доброе съвѣстно, може би, че ще направятъ човѣка щастливъ, ако го убедятъ, че нѣма Богъ, че нѣма задробенъ миръ, че нѣма цѣлъ единъ огроменъ и неизследванъ още свѣтъ, който крие хиляди и непопозирани още тайни за човѣшкото познание. Тѣзи хора, които иматъ въ главата си не мозъкъ, а готовитѣ клишета на марксизма, и вмѣсто кръвь — плюнка въ сърдцето и жилитѣ, не си даватъ смѣтка какво ще стане съ човѣка безъ тази сладка вѣра въ възвишеното и свръхестественото и че той ще бжде по-нещастенъ, когато се убеди, че не е нищо друго, освенъ една машина за произвеждане на леца и на . . . торъ! И отново, гледайки тѣзи разплакани хора, азъ чувствувамъ приливъ на гнѣвъ, отново юмруцитѣ ми се свиватъ, готови сякашъ да сграбчатъ нѣкого за гушата.

Кого ли напиримъ?

Напиримъ, другаря Луначарски (царство ему небесное), бившия комисаръ на просвѣтата въ Съветска Русия. Неговата глава отдавна изчезна въ кървавитѣ вълни на терора, но този господинъ съ книженъ умъ и безкръвно сърдце, този ученъ марксистъ и рационалистъ на времето написа следната цинична мисль въ страницитѣ на списанието „Безбожникъ“, органъ на антирелигиозната пропаганда:

„Ние мразимъ християнството и христия-

нитъ, и дори най-добритъ отъ тяхъ трѣбва да смѣтаме за наши най-вѣрни врагове. Тъ проповѣдватъ любовь къмъ ближния и милосърдие, което е противно на нашия принципъ. Християнската любовь е прѣчка за развитието на революцията. *Полу любовта къмъ ближния! Ние имаме нужда отъ омраза. Ние трѣбва да умѣемъ да мразимъ, защото само съ омразата ще завладѣемъ вселената. Съ земнитъ царе вече привършихме. Нека се замислимъ сега и за небеснитъ*”.

Ето какви страшни думи противопостави болшеви-зъмътъ грещу кроткитѣ слова на Спасителя „*Любите другъ другъ!*” Стоя въ автобуса и си мисля:

—Ехъ, другарю Луначарски, не знамъ подъ коя могила и въ коя локва почива сега твоятъ рационалистически скроенъ чрепъ но съмъ сигуренъ, че ако сега отъ нейде наблюдавашъ какво става тука на площада въ Слуцкъ, и то 20 години следъ вашата прословута революция, още веднѣжъ ще се убедишъ, че Христосъ отново победи германския евреинъ Карлъ Маркса . . . Отъ тебе и отъ тебеподобнитѣ и поменъ не ще остане, а светото име на Христа още е живо въ милиони руски сърдца. И знаешъ ли какво, товаришъ Луначарски? Азъ мисля, че най-големата заслуга на Г. П. У. е, дето накрая да замлъкнатъ твоитѣ мръсни уста. За да се сбжднатъ думитѣ на писанието: „*Всѣки ще получи споредъ дѣлата си*”.

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархийтѣ.

Вратчанска епархия. Съвмѣстна конференция на свещеници и учители. На 10 ноември т. г. въ гр. Плъвенъ се състоя конференция на свещеници и учители, подъ ръководството на Негово Високопреосвещенство Вратчанския митрополитъ Паисий и при участието на 90 свещеници и 200 учители-ръководители на детски ученически православни християнски дружества отъ Плъвенска и Луковитска околии.

Конференцията бѣше предшествувана отъ едно тържествено събрание само на свещеници, кждето Епархийскиятъ ни Архиерей произнесе напжтствено слово и постави целитѣ и задачитѣ, които налага днешното време на свещеника.

„По Божия милость — каза между другото Н. Високопреосвещенство — ние постигнахме почти въ пълнота нашитѣ национални чаяния и идеали. Днешнитѣ дни сж върховни за нашия народъ. Тѣ ще бждатъ записани съ златни букви въ историята ни. Отъ насъ зависи, дали ще зпазимъ това велико достояние — обединението на народа ни, въ неговетѣ етнически граници. Нашиятъ народъ сега се намира въ онова положение, въ което билъ при св. Царь Борисъ. Тогава сме имали истински църковни дейци, които посветиха живота си за духовното просвѣтление и обединение на народа ни. Царь и служители на Църквата изградиха славата и величието на България.

Днесъ, когато имаме единъ благочестивъ царь, който съ своя духъ живѣе въ съкровенигѣ глбини на народния духъ и който високо цени народната ни Църква, като истинска и най-вѣрна служителка на общо-народнитѣ интереси, на народната цѣлостъ и независимостъ, ние трѣбва достойно да оценимъ плодетѣ на неговия народностно съхранителенъ устремъ, примиряващъ духъ и държавническа мъдрость, и наредъ съ това да се въодушевимъ отъ великото цѣло на ония титани, наши народни просвѣтителни и първоучители, които създадоха истинската гордость, слава и величие на Симеоновия вѣкъ, *за да дадемъ една обновена и възродена Велика България на Симеонъ Велики II* . . . Потрѣбно е да

се вгледаме въ себе си, праги отци, първомъ ние да се възродимъ и обновимъ, та тогава достойно да изпълнимъ повелята на днешнитѣ сждбоносни дни, които искатъ отъ насъ да бждемъ творци на доброто въ живота на народа ни. . . . Нашата проповѣдъ да бжде запечатана съ дѣлата ни. Да даваме личенъ примѣръ и нека бждемъ фаръ за свѣтлото, великото и красиво то въ народа ни. Да горимъ отъ апостолска ревность и така можемъ да вѣрваме, че по-лесно ще изградимъ новия редъ, въ който ще царува правда, миръ и любовь.

Да се създаде новъ редъ, това значи да се въплоти въ живота на людитѣ това, което Евангелието ни проповѣдва.

Нова вълна, нова струя за обновление и възраждане залива Европа, нека съ дѣлата си ние, служителитѣ на Църквата, бждемъ достойни градителни на новото въ нашата благодатна и отъ Бога благословена земя.

Да се заразимъ отъ примѣра на младежта, която вече живѣе съ единъ идеализъмъ, който е прескочилъ синурата на злбата и калното въ нашето ежедневие.

Да бждемъ апостоли на мира, да живѣемъ въ миръ съ всички, които днесъ градятъ новия день”.

Тукъ Негово Високопреосвещенство направи такива внушения, които никога нѣма да бждатъ забравени. Отечески той наблегна, че най-строги санкции ще приложи къмъ ония свещеници, които пренебрегватъ ежедневнитѣ и недѣлни служби. Свещеникъ, който не отива да се моли, той не е никакъвъ служителъ. Такъвъ свещеникъ нѣма съзнанието, че е посрѣдникъ между Бога и повѣренитѣ му енориши. Молитвата и постътъ сж най-благодатнитѣ срѣдства за възвисяване и съ тѣхъ се дава най-хубавъ примѣръ. Оня, който пренебрегва тия духовни криле, мѣстото му не е между свещенството.

За пастирската дейность и за църковната благотворителность Негово Високопреосвещенство даде ценни практически упжтвания и следъ това отвори досиетата на свещеницитѣ, като поотдѣлно направи внушенията си. Направи впечатление фактътъ, че нашиятъ Архиерей съ най-големъ подробность разпитваше нѣкои, какво се е направило, за да се поправи тая или оная частъ на храмоветѣ? За последенъ пжтъ внуши, че нито едно село не бива да бжде ицната година безъ храмъ.

Събранието се завърши съ молитва, като се приканиха свещеницитѣ да се отправятъ за мѣстото, кждето бѣше сервирана братска трапеза.

Колко много се радвахъ събратята, че Негово Високопреосвещенство благослови и взе участие въ братската трапеза!

Следъ обѣдъ започна съвмѣстната конференция, която се откри отъ Епархийския ни Архиерей съ напжтствено слово, което често извикваше непринуденитѣ аплодисменти на слушателитѣ. Съ словото си Архиереятъ призова учители и свещеници за една истинска просвѣтна работа между народа, тъй както се е работило въ свѣтлата епоха на нашето духовно възраждане.

Даде се подиръ това думата на г. Георги Костовъ, учителъ по литература въ Плъвенската мъжка гимназия, който изнесе сказка на тема: *Ролята на Църквата въ нашия исторически животъ*. Сказчикътъ разви мислитѣ си съ една пълнота, очертавайки се като единъ голѣмъ познавачъ на свѣтлата епоха на нашето възраждане. „Въ черковнитѣ борби, каза той, изплува изъ забвението българската народностъ. Въ тия борби се очертахъ и етнографнитѣ граници на нашия народъ. Тия борби изнесоха българската кауза предъ дипломатическия свѣтъ”. Спирайки се на свѣтлигѣ фигури на о. Паисия, Неофитъ Бозвеля и Илариона Макариополски, той подчерта, че тѣ сж водили борбата подъ знака на единъ националенъ фронтъ — постигането една народностна целъ — политическата и духовна свобода на народа ни.

Съ своето заключение г. Костовъ извика възторга на цѣлата аудитория и адмирацията на Негово Високопреосвещенство и областния инспекторъ г. В. Савовъ.

Кириархътъ благослови всички свещеници и учители, като имъ изказа своята голѣма радостъ и благодарностъ за стореното, съ едно пожелание: въ скоро време да се устрои конференция, когато ще може да чуе личнитѣ доклади за дейността на всѣко дружество.

Така завърши работата на тая конференция, въ която свещеници и учители се вдъхновиха за една истинска работа срѣдъ народа ни и неговата младежъ.

Прот. Н. И.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Св. Синодъ на Българската църква.

Съдебно отдѣление.

Съобщава се на заинтересованитѣ страни и лица, че на *четирнадесетото* съдебно заседание на Св. Синодъ, презъ зимната му сесия на 1941 година, ще бждатъ сложени на разглеждане следнитѣ производства:

XIV съд. заседание — 13. XII. 1941.

- 1) в. бр. д. № 205/40 на кап. Грозю Д. Григоровъ, отъ София и Райна Д. Мишкова, отъ Хасково,
- 2) в. бр. д. № 298/40 на Надежда Н. Трифонова и Иванъ Мановъ Гаговъ, отъ София.
- 3) в. ч. пр. № 23/41 на Стойчо П. Стойневъ и Велика Ценева, отъ с. Владая, Софийско.
- 4) в. бр. д. № 28/41 на Тончо Запряновъ и Димка Атанасова, отъ с. Бродъ, Хасковско.
- 5) в. бр. д. № 55/41 на Митра Димитрова и Мито Савовъ Пешуновъ, отъ с. Желенъ Софийско.
- 6) в. бр. д. № 79/41 на Марко Георгиевъ Тотевъ и Иванка Дончева Митева, отъ с. Вѣтреници, Търновско.
- 7) в. бр. д. № 85/41 на Стоянъ Илиевъ Луковъ и Анна Николова, отъ с. Руженици, Бѣлоградчишко.
- 8) в. бр. д. № 121/41 на Ирина (Бистра) и Велинъ Георгиеви, отъ София.
- 9) в. бр. д. № 253/41 на Стойко Г. Поповъ и Божана К. Михайлова, отъ Пловдивъ.
- 10) в. бр. д. № 254/41 на Димитъръ Вълевъ и Кръстина Макавеева, отъ Плѣвненъ.
- 11) в. бр. д. № 255/41 на Иванъ Г. Иондовъ и Фанка (Теофана) М. Мучетанова, отъ София.
- 12) в. бр. д. № 256/41 на Янко Койновъ Господиновъ и Лозинка Койнова, отъ София.
- 13) в. бр. д. № 257/41 на Василка П. Милушева и Стефанъ Анг. Таковъ, София.
- 14) в. бр. д. № 258/41 на Янко Ат. Каварджиевъ и Фанка Янк. Каварджиева, отъ Асеновградъ.
- 15) в. бр. д. № 259/41 на Нено Ст. Матански и Велика В. Богоева, отъ Пловдивъ.

Забележка: Ако горното заседание не се състои на опредѣлената дата, или пъкъ не се разгледатъ всички насрочени дѣла, отлагатъ се за следващото по редъ заседание.

Изгубеното кръщелно свидетелство № 25/933 година, на Костадинъ Стояновъ Дърпатовъ, издадено отъ Разложкото Архиерейско Намѣстничество, е замѣнено съ преписъ.

гр. Разлогъ, 18 ноември 1941 г.

1—208—1 Архиерейски Намѣстникъ: *Свещ. Л. Дивизовъ.*

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

Народното събрание, следъ речитѣ на министъръ-председателя г. проф. Филовъ и м-ра на търговията г. Сл. Загоровъ, гласува отговора на Тронното слово. Избрана бѣ комисия, която ще го поднесе на Н. В. Царя. Народното събрание преустанови заседанията си до 9 декември, до когато ще бжде готовъ бюджетопроектъ на държавата.

— М-рътъ на търговията г. д-ръ Сл. Загоровъ замина за Берлинъ по покана на германския м-ръ на стопанството г. д-ръ Функъ.

— Германскитѣ журналисти, следъ посещение въ Варна и Търново, посетиха Битоля, Охридъ и Скопие. Посетиха и Рилския манастиръ. На всѣкъжде бѣха сърдечно приети. Миналата сѣбота си заминаха за Германия.

Въ Анкара гостуваха германски журналисти, начело съ н-ка на печата пълн. м-ръ д-ръ Шмидтъ.

— Образуванъ е лагеръ за рускитѣ бѣгълци-войници.

— Потопенъ е отъ руска подводница около нашия брѣгъ новъ турски корабъ. Наши лодки сж спасили двама моряци отъ него.

Германското правителство учреди ново министерство за заетитѣ източни руски области. За м-ръ на окупираниѣ области е назначенъ д-ръ Розенбергъ. За Украйна е назначенъ комисаръ г. д-ръ Кохъ.

— Чехскитѣ м-ръ-председателъ въ знакъ на вѣрностъ поднесе на германския комисаръ ключоветѣ на чехската съкровищница.

Въ унгарската столица се откри унгаро-българската търговска камара.

Въ Сърбия срещу четничеството се води успешна борба. Намѣрени сж труповетѣ на английски офицери, членове на Интелижансъ Сервисъ.

Английскитѣ пръвъ министъръ Чърчилъ обяви, че започва английската борба срещу Германия въ Либия.

— Англичанитѣ сж принудени да взематъ строги мѣрки въ Иракъ, Иранъ и Сирия, поради недоволството на населението. Англия иска Иракъ да разформи войскитѣ си.

— Египетъ прибира отъ Англия и Америка студентитѣ си.

Руското правителство ежедневно апелира за помощъ поради непрекъснатитѣ поражения, които търпи.

— Извършва се нова мобилизация на жени, които следъ обучение ще бждатъ пратени на фронта.

— Чуждиятъ печатъ съобщи заповѣдта на Сталинъ да се избиватъ германскитѣ пленници, попаднали въ руски ржце.

Японското правителство продължава провеждането на мобилизацията на мъжкото население и замѣшването му съ младежи и жени въ фабрики и заводи.

— Последниятъ опитъ на Япония да се разбере съ Америка следъ пристигането на японския пратеникъ Курусу въ Вашингтонъ и почнатитѣ разговори досега не е далъ резултати и се смѣта, че Америка не ще приеме предложението на Курусу.

Френското правителство закри службата на генералъ Вейганъ, който бѣ и уволненъ. Американскитѣ печатъ смѣта, че генералъ Вейганъ е уволненъ по искане на Германия и заради сближението на Франция съ силитѣ на осьта.

— Генералъ Вейганъ отправи позивъ до френ-

ския народъ за единение и слотеностъ около маршалъ Петенъ.

Американското морско министерство е почнало да въоръжава търговскитъ параходи.

— Председателятъ Рузвелтъ декретира право за реквизиция и изземване сурови материали.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛЪТОДИСЬ.

I. У насъ.

Стогодишнината на митрополитъ Климентъ. На 23 т. м. Църква и народъ чествуваха паметта на блаженопочиналия митрополитъ Климентъ Търновски, по случай 100 години отъ рождението му и 40 години отъ смъртта му. Печатътъ се отзова почтително къмъ този примѣренъ животъ и служение. Училището му посвети специаленъ часъ въ навечерието на чествуването. Църквата отслужи панихиди за покойника. Въ Столицата купно всички му отдадоха заслужена похвала и честъ чрезъ паметно утро въ Народния театъръ. Подробенъ за чествуването въ Столицата даваме въ отдѣлна статия на настоящия брой.

Починалъ архимандритъ. На 18 т. м. се помина въ Столицата архимандритъ Стефанъ Абаджиевъ. Опѣлото му се извърши въ храма „Св. София“ отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, който произнесе и речъ за живота и служението на покойника. Починалиятъ архимандритъ се отличаваше съ неубавно трудолюбие и ревностъ въ изпълнение на дълга си и еземалъ разнообразни служби въ Църквата — като: секретаръ и протосингелъ на св. Търновска митрополия, протосингелъ на св. Софийска митрополия, началникъ на отдѣление въ Св. Синодъ, ректоръ на Пловдивската духовна семинария и други. Богъ да го прости и вѣчна му паметъ.

Осветенъ храмъ-паметникъ. Миналата недѣля—22 т. м., е станало тържественото освещаване на новопостроения храмъ-паметникъ и костница „Св. Иванъ Рилски“ на гара Пиринъ (Св. Врачко). Освещението извършилъ Негово Високопреосвещенство Неврокопския митрополитъ Борисъ.

Културенъ починъ. Постигнато е споразумение между управитѣ на Държавната музикална академия и Софийската духовна семинария за културно-музикално сътрудничество между двата института чрезъ взаимопосещения и изнасяне концерти отъ преподавателитъ и питомцитъ на дветъ училища. Пръвъ изразъ на това съглашение бѣ изнасянето на Архангеловденъ концертъ отъ музикалната академия въ нейния салонъ, за ректоръ, учители и ученици отъ Духовната семинария. Доволството отъ срещата и впечатленията отъ концерта сж много добри.

Одобрени кандидатури за свещеници и дякони. Св. Синодъ е одобрилъ кандидатуритъ за свещеници и дякони на: Пеню Русевъ Пенева, за с. Елена, Харманлийско; Петъръ Ивановъ Горчевъ, за с. Търговище, Бѣлоградчишко; Иванъ п. Петровъ Канинчевъ, за дяконъ при храма „Св. Андрей Първозвани“ въ гр. София; Михаилъ Каменовъ Николовъ, за с. Александрово, Добричко; Стефанъ п. Николовъ Стояновъ, за с. Хрищени, Старо-загорско.

Пенсионирани свещеници. По решение на Св. Синодъ сж пенсионирани: свещ. Александъръ п. Димитровъ, служещъ въ село Раздѣлъ, Елховско; свещ. Константинъ Ж. Вѣлевъ, служещъ въ с. Димитриево, Чирпанско; свещ. Анастасъ Шивачевъ, служещъ въ с. Старо-село, Хасковско; свещ. Николай Стояновъ, служещъ въ с. Михаличъ, Свиленградско.

II. Въ чужбина.

Въ Гърция. Помощта на Международния Червенъ Кръстъ. Гърция, следъ разгрома, е единчката страна, цето недостигатъ твърде много нѣща, а най-вече храни. На много мѣста тамъ населението гладува, особено бедното, което, поради неимовѣрната скъпостия, нищо не може да си набави. Италианскитъ оккупационни власти правятъ всичко възможно, за да намалятъ голѣмата оскъдица отъ храни. Узналъ туй тежко положение, Международниятъ Червенъ Кръстъ побързалъ да се притече на помощъ. Миналата седмица, както съобщиха вестниците, пристигналъ въ Пирейското пристанище изпратениятъ отъ него корабъ, латоваренъ съ 1500 тона хранителни припаси — подаръкъ на гръцкия народъ. Тая пратка била втора по редъ. Наскоро щѣли да пристигнатъ и други братки. Хранитѣ били раздавани на населението безплатно.

Въ Франция. Подкрепителни думи. Единъ американски свещеникъ, който изпълнявалъ длъжностъ на енорийски свещеникъ въ Франция, останалъ тамъ на поста си презъ време на военнитъ действия и билъ свидетелъ на погрома презъ юний 1940 год. Напоследкъ, следъ хиляди приключения, той се добралъ до Америка, кждето съ мнозина сподѣлилъ впечатления си отъ това, що преживѣлъ въ Франция. Тия негови впечатления в. „La Croix“, подъ надсловъ „Подкрепителни думи“, предава така:

„Франция, въ сравнение съ другитъ завоювани нации въ Европа, се радва на едно сравнително здраво стопанство. А упадкътъ на вѣрата е, който доведе до сегашното положение. Съ своето население, срѣдъ което селскиятъ елементъ преобладава, Франция се радва на едно щастливо равновесие между земедѣлието и индустрията. Народътъ е наученъ да разчита на себе си. Неговата скромностъ въ храната, неговитъ навици и обичаи сж плодъ на вѣковно християнство. Франция има нужда само отъ вѣрата, за да върне на своята великолепна цивилизация нѣкогашната жизненостъ. Всички ония, които като мене сж преживѣли сценитъ на завладяването, сж констатирани пустотата и мизерията, присъщи на материализма, който управляваше Франция преди погрома. Опустошението на домоветъ, разорението на нивята и огнищата, хилядитъ и хиляди бѣжанци, които на вълни прииждаха отъ Белгия и северна Франция, тракането на танковетъ и камиони германски — всичко туй припомни на французкия народъ нуждата отъ вѣра въ Бога и отъ моралъ общественъ и личенъ . . . Правителството на Петенъ въ неокупирана Франция и, въ голѣма частъ, французитъ отъ окупиранията зона, правятъ усилия не само да съживятъ патриотизма, но и да възкресятъ у народа тая вѣра въ християнскитъ ценности, които сж основа на французката цивилизация. Достойното за учудване движение на младежта, дейността на шо-току създаденото министерство на младежта, методитъ на работа — всичко туй говори за желанието отново да се създаде въ Франция единъ народъ свободенъ, единъ народъ независимъ, единъ народъ християнски“.

Габренско църковно настоятелство — Ихтиманско.

Обявление № 4. Църковното настоятелство въ с. Габра, околия Ихтиманска, при храма „Възнесение Христово“, обявява, че енорията отъ с. Габра е вакантна. Желаетитъ да дойдатъ на проповѣдъ и опознаване.

с. Габра, 16. XI. 1941 год.